

Menns metode for å

IKKE TAUSE: – Menn er ikke tause. Vi snakker bare annerledes enn kvinner om kreft, mener Haakon Bull-Hansen (t.v) og Rune Bye.

De fikk felles kreftdiagnose og et vennskap preget av galgenhumor og solidaritet. For også menn kan snakke om sykdom. De gjør det bare annerledes.

På et legekontor på Skillebekk får Haakon Bull-Hansen (60) det han tror er en dødsdom. En ung kvinnelig lege som akkurat har tittet ned i halsen hans uttaler ordene: «Du har en svulst som kan være ondartet, altså en type kreft».

Hun gir beskjed om at han skal henvises til Rikshospitalet. Så trykker hun hånden hans, ønsker ham lykke til og sender ham ut i den kalde oktoberluften. Året er 2007.

– En av mine første tanker var at det er bra at jeg ikke har små unger, forteller Bull-Hansen, som nå har skrevet boken «Stråleka-meratene», som handler om menn og kreft, og møtet med det norske helsevesen.

På Rikshospitalet konstaterte de mandelkreft, men seksti-åringen fikk raskt bekreftet at utsiktene var gode. Han ble overført til Radiumhospitalet der han traff andre menn med lignende diagnose. Blant andre Even (45) og Rune (60).

FLEST MENN DØR: Dette var året etter at Kreftforeningen startet sin treårige satsing på forebygging og tidligere diagnostisering av kreft hos menn. De så nemlig at flere menn enn kvinner fikk kreft i Norge, og at flere menn døde. Deres hypotese var at dette kunne skyldes at menn gikk for sent til legen.

– Kampanjen baserte seg på en intern rapport laget på bakgrunn av intervjuer med allmennleger, medlemmer i pasientforeninger og spørreundersøkelser i

befolkningen, sier Randi Dulin, rådgiver og sykepleier i Kreftforeningen, som var med i prosjektgruppen.

Siden hypotesen ikke baserte seg på forskning var den ifølge Dulin ikke nødvendigvis sann. Dette underbygges også av professor Olav Mella, avdelingsdirektør ved Kreftavdelingen ved Haukeland Universitetssykehus.

– Jeg kjenner ikke til forskning som tilsier at det er menns atferd som gjør at de har høyere dødelighet ved kreft. Min erfaring er at det er større variasjon mellom individer enn mellom kjønnene. Hvordan folk kommuniserer om kreft har blant annet med personlighet, hvor i landet man er fra og utdanningsnivå, mener Mella. Haakon Bull-Hansen følte at Kreftforeningens TV-kampanje forsøkte å fremstille menn som tause i forhold til egen sykdom og ga menns atferd skylden for at de har høyere dødelighet enn kvinner.

– Min erfaring er at menn ikke er tause, men snakker litt i andre koder enn kvinner, sier Bull-Hansen.

Med Even og Rune utviklet han et vennskap som baserte seg på felles skjebne, solidaritet, livsmot og galgenhumor. Etter behandlingen feiret de livet på restaurant Elvebredden på Grønnerløkka, og bestemte seg for å møtes der årlig resten av livet.

MENN ER KONKRETE:

Tallene Kreftregisteret publiserte tidligere i år viser at flest menn får kreft. Av totalt 27 520 krefttilfeller i 2009, stod menn for 54 prosent.

Randi Dulin mener overvekten av menn ikke nødvendigvis betyr noe. Etter tretti års erfaring med kreftpasienter har hun gjort seg en del personlige erfaringer. Hun mener at menn er mer konkrete i forhold til sykdommen.

– De tar en dag av gangen og så lenge det skjer noe behandlingsmessig klarer menn ofte å

TO AV TRE: I 2008 møttes Haakon, Rune og Even på restaurant Elvebredden ved Akerselva for å feire livet.

legge tanken på sykdommen mer til side. Kvinner tenker mer «hva hvis?»

Marianne Straume, psykologspesialist ved Senter for krisepsykologi i Bergen, har mange års erfaring fra arbeid med kreftpasienter. Hun mener at menns kommunikasjon om kreft og i kriser generelt, kan variere fra kvinners.

– Vi treffer menn som opplever at de snakker tilstrekkelig om det som er vanskelig samtidig som kvinnene deres sier de ikke gjør det. Menn har ikke nødvendigvis det samme behovet som kvinner for å kommunisere, sier Straume.

Hun er samtidig klar på at pasienter må ta innover seg at hele familien rammes når en får

kreft og at partner eller familie kan ha et større kommunikasjonsbehov enn dem selv. Barna til en kreftpasient har behov for at andre blir informert for at de skal få tilstrekkelig støtte, og det er viktig at for eksempel skolen vet.

TØFF BEHANDLING:

– Budskapet når aldri inn, utbryter Rune Bye (64) i det bilen han